

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กองการพยาบาล สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข. (2539). **คู่มือการจัดการบริการพยาบาลจากหลักการสู่การปฏิบัติ**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- กัมมันต์ พันธุมจินดา และมีชัย ศรีไล. (2530). Cerebrospinal fluid. ใน กัมมันต์ พันธุมจินดา, มีชัย ศรีไล, สุพัฒน์ โอเจริญ และช่อเพ็ญ เตชะไพฑูริ. (บรรณาธิการ), **ประสาทศาสตร์พื้นฐาน**, 183-200. กรุงเทพฯ: สันประสิทธิ์การพิมพ์.
- ขวัญตา บาลทิพย์, สาลี เฉลิมวรรณพงศ์, ลัภณา กิจรุ่งโรจน์ และศิริวรรณ พิริยคุณธร. (2546). การทบทวนองค์ความรู้งานวิจัยทางการพยาบาลที่เกี่ยวข้องกับการดูแลผู้ป่วยระบบประสาทและไขสันหลัง ในประเทศไทย ระหว่างปี พ.ศ. 2534 – พ.ศ. 2543. **วารสารพยาบาลสงขลานครินทร์** 23(2): 1-28.
- จเร ผลประเสริฐ. (2528). **ประสาทศัลยศาสตร์**. กรุงเทพฯ: เขียวไม้ค้ำฟ้า.
- จิรภัค สุวรรณเจริญ. (2545). **ผลของการใช้ระบบพยาบาลเจ้าของไข้ในหน่วยงานห้องคลอดและหลังคลอดต่อความพึงพอใจในงานของพยาบาลวิชาชีพและความพึงพอใจต่อบริการพยาบาลของผู้รับบริการ โรงพยาบาลชุมพร**. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการพยาบาล บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เจษฎา นิมมานนิตย์. (2537). **เนื้องอกสมอง**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์เวียนแก้วการพิมพ์.
- ชัชวรินทร์ อังศุภากร. (2535). **การพยาบาลศัลยกรรมประสาทเบื้องต้น**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มิตรภาพ.
- ทิพย์ภา เชษฐชูชาวลิต. (2541). **จิตวิทยาพัฒนาการสำหรับพยาบาล**. สงขลา: ชานเมืองการพิมพ์.
- นครชัย เผื่อนปฐม. (2539). **บาดเจ็บที่ศีรษะ**. กรุงเทพฯ: ลิมบราเดอร์การพิมพ์.
- บุญใจ ศรีสถิตย์นรากร. (2545). **ระเบียบวิธีวิจัยทางพยาบาลศาสตร์**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุรวิชัย รอดทิพย์. (2528). **ความคิดเห็นของผู้มารับบริการในโรงพยาบาลสังกัดกองทัพกที่มีพฤติกรรมเชิงจริยธรรมตามพรบ.วิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์**. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.

- ประนอม หนูเพชร, วิชาวรรณ ลีลาสำราญ และชอลดา พันธุเสนา. (2541). หลักการพยาบาลผู้ป่วยทางระบบประสาท. ใน ชอลดา พันธุเสนา (บรรณาธิการ), ตำราการพยาบาลผู้ป่วยผู้ใหญ่ 2 (ทางศัลยศาสตร์), หน้า 192-213. สงขลา: ชานเมืองการพิมพ์.
- ปรางค์ทิพย์ อุจะรัตน์. (2541). การบริหารทางการพยาบาล. กรุงเทพฯ: บุญศิริการพิมพ์.
- ปรุง โกมารทัต และคณะ. (2536). ความพึงพอใจของผู้รับบริการที่มีต่อพยาบาลในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งสำเร็จการศึกษาจากวิทยาลัยพยาบาล ในสังกัดกองงานวิทยาลัยพยาบาล. กองงานวิทยาลัยพยาบาล สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข.
- พวงรัตน์ บุญญานุกรณ์. (2536). 50 ปี ชีวิตและงานอาจารย์พวงรัตน์ บุญญานุกรณ์. กรุงเทพฯ: พระราม4 ปริ้นติ้ง.
- ภาคสุภพิชญ์ ศรีกสิพันธ์ และ บุญจันทร์ วงศ์สุนพรัตน์. (2539). ความพึงพอใจต่อการบริการการพยาบาลของผู้ป่วยที่รับไว้รักษาในหอผู้ป่วยอายุรกรรมสามัญ โรงพยาบาลรามธิบดี. รามาธิบดีพยาบาลสาร 2(1): 70-76.
- เยาวดี วิบูลย์ศรี. (2540). การวัดผลและการสร้างแบบสอบถามสัมฤทธิ์. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เยาวลักษณ์ อโณทยานนท์. (2543). ผลของการใช้ระบบพยาบาลเจ้าของไข้ต่อความพึงพอใจในงานของพยาบาล ความพึงพอใจและความรู้ในการดูแลตนเองของผู้ป่วยศัลยกรรม. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการพยาบาล บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2539). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2538). เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- สมจิต หนูเจริญกุล. (2537). คุณค่าการพยาบาล. วารสารพยาบาล 43(2): 99-111.
- ส่องแสง ธรรมศักดิ์. (2542). ผลของการจัดการดูแลแบบพยาบาลเจ้าของไข้ต่อคุณภาพบริการพยาบาล: กรณีศึกษาในศูนย์สิรินธรเพื่อการฟื้นฟูสมรรถภาพทางการแพทย์แห่งชาติ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการพยาบาล บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สิระ บุญยรัตเวช. (2532). หลักการรักษาบาดเจ็บที่ศีรษะ. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์กรุงเทพเวชสาร.
- สิระยา ลัมมาวาจ. (2540). ความพึงพอใจต่อการบริการพยาบาลของผู้ป่วยที่รับไว้รักษาในหอผู้ป่วยศัลยกรรมสามัญโรงพยาบาลรามธิบดี. รามาธิบดีพยาบาลสาร 3(3): 286-296.

- ศิริกาญจน์ บริสุทธิบัณฑิต. (2540). ผลของการใช้ระบบการมอบหมายงานแบบพยาบาลเจ้าของไข้ต่อการใช้กระบวนการพยาบาล ความเป็นอิสระและความสามารถในการปฏิบัติกิจกรรมการพยาบาลและความพึงพอใจของผู้ป่วยต่อบริการพยาบาล. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- สุกัญญา บริสุทธิบัณฑิต. (2536). ผลการใช้กระบวนการมอบหมายงานแบบพยาบาลเจ้าของไข้ในหออภิบาลผู้ป่วยหนักต่อการใช้กระบวนการพยาบาล ความพึงพอใจของพยาบาลและผู้ป่วย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการพยาบาล บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุจินดา ริมสีทอง, สุดาพรรณ ธัญจิรา และอรุณศรี เดชะหงส์. (2545). พยาธิสรีรวิทยาทางการพยาบาล เล่ม 1. กรุงเทพฯ: สามเจริญพานิชย์ (กรุงเทพ) จำกัด.
- อุบล วรรณกิจ. (2547). ผลของการปฏิบัติการพยาบาลในระบบพยาบาลเจ้าของไข้ต่อความสามารถในการดูแลตนเองของเด็กปัญญาอ่อนและความพึงพอใจของผู้ดูแล. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อุไรรัตน์ ทองคำชื่นวิวัฒน์. (2542). ความพึงพอใจของผู้ป่วยเรื่องการติดต่อสื่อสารระหว่างบุคคลของพยาบาลกับภาพลักษณ์ของโรงพยาบาล ศึกษาเฉพาะกรณีโรงพยาบาลราชวิถี. วิทยานิพนธ์วารสารศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสื่อสารมวลชน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ภาษาอังกฤษ

- Archibong, U. E. (1999). Evaluation the impact of primary nursing practice on the quality of nursing care: A Nigerian study. *Journal of Advance Nursing* 29(3): 680-689.
- Boesch, F. E. (1972). *Communication between doctors and patients in Thailand*. West Germany: University of Soar.
- Carr, C. J. (1990). Postoperative pain: Patients' expectation and experiences. *Journal of Advanced Nursing* 15: 89-100.
- Chavigny, K. and Lewis, A. (1984). Team or primary nursing care?. *Nursing Outlook* 32(16): 324-327.
- DeVellis, R. F. (1991). *Scale development: Theory and applications*. Newbury Park: Sage.
- Eichhorn, M. L. and Frevert, E. L. (1979). Evaluation of a primary nursing system using the quality patient care scale. *The Journal of Nursing Administration* 9(10): 11-15.
- Eriksen, L. R. (1987). Patient satisfaction: An indicator or nursing quality. *Nursing Management* 18(7): 31-35.
- Eriksen, L. (1988). Measuring patient satisfaction with nursing care: A magnitude estimation approach. In C. F. Waltz and O. L. Strickland. (eds). *Measurement of Nursing Outcomes*. Pp. 524-537. New York: Springer.
- Eriksen, L. (1995). Patient satisfaction with nursing care: Concept clarification. *Journal of Nursing Measurement* 3(1): 59-76.
- Holm, K., and Llewellyn, J. G. (1986). *Nursing research for nursing practice*. Philadelphia: W.B. Saunders.
- Jacobson, J. F., Anderson, R. E. and Tatham, R. L. (1988). *Instrument for clinical nursing research*. Connecticut: Appleton and Lange.
- Jondottir, H. (1999). Outcomes of implementing primary nursing in the care of people with chronic lung diseases: The nurses' experience. *Journal of nursing Management* 7: 235-242.

- Komplin, J. (1995). Care delivery systems. In Y. Wise (ed), **Leading and managing in nursing**, pp. 410-435. St. Louis: Mosby.
- Lindsay, W. K., Bone, I., and Callander, R. (1997). **Neurology and neurosurgery illustrated**. 3th ed. New York: Churchill Livingstone.
- Macguire, J. (1989). An approach to evaluating the introduction of primary nursing in an acute medical unit for the elderly-I. Principles and practice. **International Journal of Nursing Study** 26(3): 243-251.
- Manthey, M. (1970). Primary nursing. **Nursing Forum** 4(1): 65-83.
- Manthey, M. (1973). Primary nursing is alive and well in the hospital. **American Journal of Nursing** 73(1): 83-87.
- Marram, G. D., Barrett, M. W. and Bevis, E. O. (1979). **Primary nursing: A model for individualized care**. Saint Louis: Mosby.
- Marram, G. D., Schlegel, M. W. and Bevis, E. O. (1974). **Primary nursing: A model for individualized care**. Saint Louis: Mosby.
- Nissen, J. M., Boumans, N. P. G. and Landeweerd, J.A. (1997). Primary nursing and quality of care: A Dutch study. **International Journal of Nursing Study** 34(2): 93-102.
- Perala, M. L. and Hentinen, M. (1989). Primary nursing: Opinions of nursing staff before and during implementation. **International Journal of Nursing Study** 26:231-242.
- Phipps, W. J., et al. (1999). **Medical-surgical nursing: Concepts and clinical practice**. 7th ed. St. Louis: Mosby.
- Polit, D. F., and Hungler, B. P. (1999). **Nursing research: Principles and methods**. 6th ed. Philadelphia: J.B. Lippincott.
- Risser, N. L. (1975). Development of instrument to measure patient satisfaction with nurses and nursing care in primary care setting. **Nursing Research** 24(1): 45-52.
- Robert, L.E. (1980). Primary nursing: Do patients like it? Are nurses satisfied? Does it cost more? **Canadian Nurse** December: 20-23.
- Shukla, R. K., and Tuner, W.E. (1984). Patients' perception of care under primary and team nursing. **Research in Nursing and Health** 7(2): 93-99.

- Ventura, M.R., Fox, R.N., Corley, M.C., and Mercurio, S.M. (1982). A patient satisfaction with nurses and nursing care in primary nursing. **Nursing Research** 31(July-august) : 226-230.
- Ware, J. E., Davis, A., and Stewart, A. L. (1978). The measurement and meaning of patient satisfaction. **Health and Medical Care service Review** (Jan- Feb): 1-15.
- Young, L. C., and Hayne, A. N. (1988). **Nursing administration from concepts to practice**. Philadelphia: W.B. Saunders.
- Zahr, L. K., William, S. G., and El-Hadad, A. (1991). Patient satisfactions with nursing care in Alexandria, Egypt. **International Journal of Nursing Study** 28: 337-342.

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

- กัลยา วานิชย์บัญชา. (2548). การใช้ SPSS for Windows ในการวิเคราะห์ข้อมูล. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: ธรรมสาร.
- เกศริน จันทร์นิมิตรศรี. (2546). ผลของการใช้โปรแกรมการฝึกพฤติกรรมบริการพยาบาล ต่อความพึงพอใจในบริการพยาบาลของผู้ใช้บริการ หน่วยพักรอดูอาการผู้ป่วยนอก. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการพยาบาล บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชวนชัย เชื้อสาธุชน. (2544). สถิติเพื่อการวิจัย. นครปฐม: สำนักพิมพ์ฟิสิกส์เซ็นเตอร์.
- ชวลี แยมวงษ์. (2538). ผลของการประยุกต์ใช้ระบบการพยาบาลตามทฤษฎีของโอเรียม ต่อความพึงพอใจของผู้ป่วยและญาติต่อการพยาบาลที่ได้รับและความสามารถในการกระทำกิจวัตรประจำวันของผู้ป่วยสูงอายุที่เข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ชัยชาญ แสงดี. (2536). ยาที่ออกฤทธิ์ต่อระบบประสาทส่วนกลาง. เชียงใหม่: โครงการตำรา หน่วยวารสารวิชาการ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ประคอง กรวรรณสูตร. (2542). สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พวงรัตน์ บุญญานุกรักษ์. (2539). คู่มือการนิเทศ: การฝึกประสบการณ์วิชาชีพการพยาบาล. ชลบุรี: ศรีศิลป์การพิมพ์.
- พีระพรรณ พานิชสวัสดิ์. (2545). ผลของการใช้โปรแกรมฝึกอบรมการปฏิบัติการพยาบาล ด้านการพิทักษ์สิทธิประโยชน์ผู้ป่วยต่อความพึงพอใจในบริการพยาบาลของผู้ป่วย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการพยาบาล บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เพชรน้อย สิงห์ช่างชัย และวัลยา คุโรปกรณ์พงษ์. (2536). เทคนิคการสร้างและพัฒนา เครื่องมือวิจัยทางการพยาบาล. สงขลา: อัสลาบายด์เพรส.
- เรณู พุกบุญมี, จันทร์ทิพย์ วงศ์วิวัฒน์ และ จุติพร แดงฉาย. (2542). ผลของการใช้ระบบการมอบหมายงานแบบพยาบาลเจ้าของไข้ต่อความสามารถและความเป็นอิสระในการปฏิบัติกิจกรรมการพยาบาลและความพึงพอใจของผู้ป่วยต่อบริการพยาบาลที่ได้รับ. รายงานการวิจัย คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล.

- วราภรณ์ เขมโชติกูร. (2541). **ความรู้และทัศนคติต่อระบบการพยาบาลเจ้าของไข้ของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลบุรีรัมย์**. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการพยาบาล บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- วิจิตร ศรีสุพรรณ. (2545). **การวิจัยทางการพยาบาล: หลักการและแนวปฏิบัติ**. พิมพ์ครั้งที่ 2. เชียงใหม่: โครงการตำรา คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ศศิธร แสงศร. (2545). **ระบบพยาบาลเจ้าของไข้ในหออภิบาลผู้ป่วยหนัก: กรณีศึกษาโรงพยาบาลสมิติเวช สุขุมวิท**. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการพยาบาล บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมศิริ สายภัทรานุสรณ์. (2545). **ผลของการใช้โปรแกรมพัฒนาพฤติกรรมบริการพยาบาลของพยาบาลวิชาชีพที่สร้างความประทับใจต่อความพึงพอใจของผู้ป่วยห้องอุบัติเหตุและฉุกเฉิน**. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการพยาบาล บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ภาษาอังกฤษ

- Doolittle, N. D. (2004). State of the science in brain tumor classification. *Seminars in Oncology Nursing* 20(4): 224-230.
- Giovannetti, P. (1980). A comparison of team and primary nursing care system. *Nursing Dimensions* 7: 96-100.
- Sellick, K. J., Russell, S., and Beckman, J. L. (1983). Primary nursing: An evaluation of its effects on patient perception of care and staff satisfaction. *International Journal of Nursing Study* 20(11): 265-273.
- Swansburg, R. C. (1990). *Management and leadership for nurse managers*. Boston: Jones and Bartlett .
- Taylor, C. L., and Carol, L. P. (1989). *Fundamental of nursing: The art and science of nursing care*. Philadelphia: J.B. Lippincott.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ
และหนังสือขอความร่วมมือ

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ
ตรวจเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิที่ตรวจสอบเครื่องมือเกี่ยวกับการดูแลแบบพยาบาลเจ้าของไข้

1. รองศาสตราจารย์ พ.ต.ต. หญิง ดร. พวงเพ็ญ ชุณหปราณ   อาจารย์คณะพยาบาลศาสตร์
จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชนกพร จิตปัญญา   อาจารย์คณะพยาบาลศาสตร์
จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เรณู พุกบุญมี   อาจารย์พยาบาล ภาควิชาพยาบาล
ศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์
โรงพยาบาลรามาธิบดี
4. นางสาว พจณี รอดจินดา   ผู้ตรวจการพยาบาล งานการพยาบาล
ศัลยศาสตร์ ออร์โธปิดิกส์และเวช
ศาสตร์ฟื้นฟู ภาควิชาพยาบาลศาสตร์
คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาล
รามาธิบดี
5. นาง อารีย์ บุญบวรรัตนกุล   หัวหน้าหอผู้ป่วยไอ.ซี.ยู. ชั้น 5
โรงพยาบาลรามาธิบดี

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิที่ตรวจสอบเครื่องมือเกี่ยวกับการดูแลผู้ป่วยที่ได้รับการผ่าตัด
สมอง

1. รองศาสตราจารย์ พ.ต.ต. หญิง ดร. พวงเพ็ญ ชุณหปราณ   อาจารย์คณะพยาบาลศาสตร์
จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชนกพร จิตปัญญา   อาจารย์คณะพยาบาลศาสตร์
จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ไสว นรสาร   อาจารย์พยาบาล ภาควิชาพยาบาล
ศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์
โรงพยาบาล
4. อาจารย์ รุ่งทิพย์ จานรमान   อาจารย์พยาบาล ภาควิชาพยาบาล
ศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์
โรงพยาบาล
5. นาง อารีย์ บุญวรรรัตนกุล   หัวหน้าหอผู้ป่วยไอ.ซี.ยู. ชั้น 5
โรงพยาบาลรามธิบดี

30 พฤศจิกายน 2548

เรื่อง ขออนุมัติบุคลากรเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน หัวหน้าภาควิชาพยาบาลศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี

- สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. โครงร่างวิทยานิพนธ์ (ฉบับสังเขป) 1 ชุด
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 1 ชุด

เนื่องด้วย นางสาว นงนุช ประสิทธิ์วิไล นิสิตชั้นปริญญาโทบัณฑิต คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กำลังดำเนินการวิจัยเพื่อเสนอเป็นวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ผลของการใช้การดูแลแบบพยาบาลเจ้าของไข้ สำหรับผู้ป่วยที่ได้รับการรักษาด้วยวิธีการผ่าตัดสมองต่อความพึงพอใจในบริการพยาบาลของผู้ป่วย” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อารีขรรณ อ่วมธานี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ในการนี้จึงขอเรียนเชิญ บุคลากรในหน่วยงานของท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาของเครื่องมือที่นิสิตสร้างขึ้น เพื่อเป็นประโยชน์ทางด้านวิชาการ ดังนี้

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เรณู พุกบุญมี	อาจารย์พยาบาล	8
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ไสว นรสาร	อาจารย์พยาบาล	8
3. อาจารย์ รุ่งทิพย์ จามรมาน	อาจารย์พยาบาล	7
4. นางสาว พงนี รอดจินดา	ผู้ชำนาญการ	8
5. นางอารีย์ บุญบรรรัตนกุล	ผู้ชำนาญการ	8

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุมัติให้บุคลากรข้างต้น เป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัยดังกล่าว คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน และขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุกัญญา ประจุศิลป์)

รองคณบดีฝ่ายวิชาการ

ปฏิบัติราชการแทนคณบดีคณะพยาบาลศาสตร์

สำเนาเรียน

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เรณู พุกบุญมี, ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ไสว นรสาร,

อาจารย์ รุ่งทิพย์ จามรมาน, นางสาว พงนี รอดจินดา, นางอารีย์ บุญบรรรัตนกุล

งานบริการการศึกษา

โทร. 0-2218-9825 โทรสาร 0-2218-9806

อาจารย์ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อารีขรรณ อ่วมธานี โทร. 0-2218-9813

ชื่อนิสิต

นางสาว นงนุช ประสิทธิ์วิไล โทร. 0-1422-3900

9 กุมภาพันธ์ 2549

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ให้หนังสือเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย

เรียน คณบดีคณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล

เนื่องด้วย นางสาว นงนุช ประสิทธิ์วิไล นิสิตชั้นปริญญาโทบัณฑิต คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กำลังดำเนินการวิจัยเพื่อเสนอเป็นวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ผลของการใช้การดูแลแบบพยาบาลเจ้าของไข้สำหรับผู้ป่วยที่ได้รับการรักษาด้วยวิธีการผ่าตัดสมองต่อความพึงพอใจในบริการพยาบาลของผู้ป่วย” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อารีย์วรรณ อ่วมตานี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ในการนี้จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ให้หนังสือดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย จากกลุ่มตัวอย่างผู้ป่วยที่ได้รับการรักษาด้วยวิธีการผ่าตัดสมอง จำนวน 60 คน โดยใช้แบบสอบถามความพึงพอใจในบริการพยาบาลของผู้ป่วย ทั้งนี้หนังสือจะประสานงาน เรื่อง วัน และเวลา ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยอีกครั้งหนึ่ง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุมัติอนุเคราะห์ให้ นางสาว นงนุช ประสิทธิ์วิไล ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยดังกล่าว คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน และขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุกัญญา ประจุศิลป์)

รองคณบดีฝ่ายวิชาการ

ปฏิบัติราชการแทนคณบดีคณะพยาบาลศาสตร์

สำเนาเรียน

หัวหน้าฝ่ายการพยาบาล

งานบริการการศึกษา

โทร. 0-2218-9825 โทรสาร 0-2218-9806

อาจารย์ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อารีย์วรรณ อ่วมตานี โทร. 0-2218-9813

ชื่อนิสิต

นางสาว นงนุช ประสิทธิ์วิไล โทร. 0-1422-3900

ภาคผนวก ข

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์เครื่องมือวิจัย

1.1 คำนวณหาค่าความเที่ยงของแบบสอบถามความพึงพอใจในบริการพยาบาลของผู้ป่วย โดยการใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient)

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left(1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right)$$

เมื่อ	α	=	สัมประสิทธิ์ความเที่ยงของแบบสอบถาม
	n	=	จำนวนข้อคำถาม
	S_i^2	=	ความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ
	S_t^2	=	ความแปรปรวนของคะแนนทั้งหมด

1.2 คำนวณหาค่าความเที่ยงของแบบสังเกตการดูแลแบบพยาบาลเจ้าของไข้ โดยใช้สูตรของ Polit and Hunger

$$\text{ความเที่ยงของการสังเกต} = \frac{\text{จำนวนการสังเกตที่เหมือนกัน}}{\text{จำนวนการสังเกตที่เหมือนกัน} + \text{จำนวนการสังเกตที่ต่างกัน}}$$

1.3 คำนวณหาค่าความยากง่าย (Difficulty) และอำนาจจำแนก (Discrimination) ของแบบทดสอบความรู้เรื่อง การดูแลแบบพยาบาลเจ้าของไข้และการดูแลผู้ป่วยที่ได้รับการผ่าตัดสมอง โดยค่าความยากง่ายคำนวณจากสูตร

$$P = \frac{H+L}{2N}$$

เมื่อ	P	คือ	ความยากง่ายของข้อสอบ
	H	คือ	จำนวนคนที่ตอบถูกในกลุ่มสูง
	L	คือ	จำนวนคนที่ตอบถูกในกลุ่มต่ำ
	N	คือ	จำนวนคนทั้งหมดในกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง

ค่าอำนาจจำแนกคำนวณจากสูตร

$$r = \frac{H - L}{N}$$

- เมื่อ r คือ อำนาจจำแนกของข้อสอบ
 H คือ จำนวนคนที่ตอบถูกในกลุ่มสูง
 L คือ จำนวนคนที่ตอบถูกในกลุ่มต่ำ
 N คือ จำนวนคนทั้งหมดในกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง

1.4 คำนวณหาค่าความเที่ยงของแบบวัดความรู้โดยใช้สูตร Kuder-Richardson (KR-20) โดยคำนวณจากสูตร 20

$$r_{tt} = \frac{n}{n-1} \left[\frac{1 - \sum pq}{s^2} \right]$$

- เมื่อ r_{tt} คือ ค่าความคงที่ภายใน
 n คือ จำนวนข้อคำถามในแบบสอบถาม
 p คือ อัตราส่วนของผู้ตอบถูกในข้อนั้น
 q คือ อัตราส่วนของผู้ตอบผิดในข้อนั้น
 s^2 คือ ความแปรปรวนของคะแนนทั้งฉบับ

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

2.1 คำนวณหาค่าร้อยละ โดยใช้สูตร

$$\text{ร้อยละ} = \frac{\text{ความถี่}}{\text{จำนวนรวมทั้งหมด}} \times 100$$

2.2 คำนวณหาค่าเฉลี่ย โดยใช้สูตร

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

- เมื่อ $\bar{X}$ = ค่าเฉลี่ย
 $\sum X$ = ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
 N = จำนวนคะแนนทั้งหมด

2.3 คำนวณหาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานโดยใช้สูตร

$$SD = \sqrt{\frac{N\sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

- เมื่อ SD = ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 $\sum X^2$ = ผลรวมของคะแนนแต่ละข้อยกกำลังสอง
 $\sum X$ = ผลรวมของคะแนนทั้งหมดของกลุ่มตัวอย่าง
 N = จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

2.4 การทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย 2 ค่าที่ได้จากกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มที่ไม่เป็นอิสระต่อกัน (Dependent samples)

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{N\sum D^2 - (\sum D)^2}{n-1}}}$$

- เมื่อ D = ผลต่างของคะแนนแต่ละคู่
 n = จำนวนคู่
 df = องศาแห่งความเป็นอิสระ

ภาคผนวก ค

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ตัวอย่างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยเครื่องมือ 3 ชุด คือ

1. เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการทดลอง ได้แก่

1.1 โปรแกรมการฝึกอบรมการดูแลแบบพยาบาลเจ้าของไข้สำหรับผู้ป่วยที่ได้รับการรักษาด้วยวิธีการผ่าตัดสมอง

1.2 คู่มือการดูแลแบบพยาบาลเจ้าของไข้สำหรับผู้ป่วยที่ได้รับการรักษาด้วยวิธีการผ่าตัดสมอง

1.3 แบบทดสอบความรู้ เรื่อง

1.3.1 การดูแลแบบพยาบาลเจ้าของไข้

1.3.2 การดูแลผู้ป่วยที่ได้รับการผ่าตัดสมอง

2. เครื่องมือที่ใช้ในการกำกับการทดลอง ได้แก่ แบบสังเกตการดูแลผู้ป่วยแบบพยาบาลเจ้าของไข้

3. เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผลการทดลอง ได้แก่ แบบสอบถามความพึงพอใจในบริการพยาบาลของผู้ป่วย

ตัวอย่าง

โปรแกรมการดูแลแบบพยาบาลเจ้าของไข้ สำหรับผู้ป่วยที่ได้รับการรักษาด้วยวิธีการผ่าตัดสมอง

โปรแกรมการดูแลแบบพยาบาลเจ้าของไข้สำหรับผู้ป่วยที่ได้รับการรักษาด้วยวิธีการผ่าตัดสมอง แบ่งออกเป็นขั้นตอนดังนี้

1. ชั้นเตรียมการทดลอง ประกอบด้วย

1.1 การเตรียมเครื่องมือวิจัย ได้แก่ โปรแกรมการอบรมการดูแลแบบพยาบาลเจ้าของไข้สำหรับผู้ป่วยที่ได้รับการรักษาด้วยวิธีการผ่าตัดสมอง คู่มือการดูแลแบบพยาบาลเจ้าของไข้สำหรับผู้ป่วยที่ได้รับการรักษาด้วยวิธีการผ่าตัดสมอง แบบสังเกตการดูแลแบบพยาบาลเจ้าของไข้ แบบวัดความรู้เรื่องการดูแลแบบพยาบาลเจ้าของไข้ แบบวัดความรู้เรื่องการดูแลผู้ป่วยที่ได้รับการผ่าตัดสมอง และแบบสอบถามความพึงพอใจในบริการพยาบาลของผู้ป่วย

1.2 การเตรียมสถานที่ ผู้วิจัยขอความร่วมมือจากคณาบดีคณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี เพื่อขอเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยและดำเนินการทดลอง และประสานงานกับหัวหน้างานการพยาบาลศัลยศาสตร์และหัวหน้าหอผู้ป่วยศัลยกรรมชาย-หญิง ชั้น 9 โรงพยาบาลรามาธิบดี เพื่อแจ้งวัตถุประสงค์ในการทำวิจัยและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

1.3 การเตรียมกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยประสานงานกับหัวหน้าหอผู้ป่วยศัลยกรรมชาย-หญิง ชั้น 9 เพื่อจัดทำกรทดลองและขอความร่วมมือจากพยาบาลประจำการในหอผู้ป่วย จำนวน 14 คน ในการเข้ารับการอบรม

2. ชั้นดำเนินการทดลอง ประกอบด้วย

2.1 ระยะเวลาการทดลอง ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามความพึงพอใจในบริการพยาบาลของผู้ป่วยที่เข้ารับการรักษาโดยการผ่าตัดสมองในหอผู้ป่วยศัลยกรรมชาย-หญิง ชั้น 9 ในวันที่จำหน่ายออกจากโรงพยาบาล เนื่องจากหอผู้ป่วยศัลยกรรมชาย-หญิงชั้น 9 เป็นหอผู้ป่วยเดี่ยวที่ดูแลผู้ป่วยทางระบบประสาทศัลยศาสตร์ จึงไม่สามารถเก็บข้อมูลจากกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองพร้อมกันได้ จึงแบ่งการเก็บข้อมูลเป็น 2 ครั้ง ครั้งละ 20 คน โดยครั้งที่ 1 กำหนดให้เป็นกลุ่มควบคุมที่ 1 และครั้งที่ 2 กำหนดให้เป็นกลุ่มควบคุมที่ 2 การเก็บข้อมูลนี้มีระยะเวลาห่างกัน 1 เดือน

2.2 ระยะเวลาการอบรม เนื่องจากหอผู้ป่วยศัลยกรรมชาย-หญิง ชั้น 9 มีพยาบาลประจำการทั้งหมด 14 คน ให้การพยาบาลผู้ป่วยเป็นเวรผลัดกันตลอด 24 ชั่วโมง ทำให้ผู้วิจัยไม่สามารถฝึกอบรมพยาบาลในครั้งเดียวได้ จึงแบ่งการอบรมออกเป็น 2 รุ่น รุ่นละ 6-7 คน และใช้

ระยะเวลาในการอบรม 1 วันต่อรุ่น ตั้งแต่เวลา 08.00-16.00 น. รายละเอียดของการอบรม มีดังต่อไปนี้

2.2.1 หลังการลงทะเบียนและพิธีเปิดการอบรมแล้ว ผู้วิจัยชี้แจงถึงกำหนดการอบรม บอกให้ทราบถึงวัตถุประสงค์ของการใช้แนวทางการดูแลแบบพยาบาลเจ้าของไข้สำหรับผู้ป่วยที่ได้รับการรักษาด้วยวิธีการผ่าตัดสมอง และให้ผู้เข้ารับการอบรมทำแบบวัดความรู้เรื่องการดูแลแบบพยาบาลเจ้าของไข้ และแบบวัดความรู้เรื่องการดูแลผู้ป่วยที่ได้รับการผ่าตัดสมอง

2.2.2 การให้ความรู้เรื่องการดูแลแบบพยาบาลเจ้าของไข้ ซึ่งเป็นการบรรยายของวิทยากร มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมเข้าใจถึงแนวคิดและความหมายของการดูแลแบบพยาบาลเจ้าของไข้ บทบาทของพยาบาลเจ้าของไข้ รวมถึงตระหนักถึงความสำคัญของการดูแลแบบพยาบาลเจ้าของไข้ ตามแนวคิดของ Marram et al. (1979) และ Macguire (1989) เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมสามารถนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในการดูแลผู้ป่วยได้

2.2.3 การให้ความรู้เรื่องการดูแลผู้ป่วยที่ได้รับการผ่าตัดสมอง โดยวิทยากรมีวัตถุประสงค์ในการบรรยายครั้งนี้ เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมตระหนักถึงความสำคัญของการดูแลผู้ป่วยที่ได้รับการรักษาด้วยวิธีการผ่าตัดสมอง และมีความรู้ในการดูแลผู้ป่วยมากขึ้น การอบรมโดยใช้การบรรยายถึงแนวทางการดูแลผู้ป่วยที่ได้รับการรักษาด้วยวิธีการผ่าตัดสมอง และภาวะแทรกซ้อนที่พบบ่อยในผู้ป่วยหลังได้รับการรักษาด้วยวิธีการผ่าตัดสมอง

2.2.4 การให้ความรู้เรื่องแนวทางการดูแลแบบพยาบาลเจ้าของไข้สำหรับผู้ป่วยที่ได้รับการรักษาด้วยวิธีการผ่าตัดสมอง ในหอผู้ป่วยศัลยกรรมชาย-หญิง ชั้น 9 ผู้วิจัยอธิบายให้ผู้เข้ารับการอบรมทราบถึงแนวทางการปฏิบัติ ตั้งแต่การมอบหมายผู้ป่วยให้พยาบาลแต่ละราย เพื่อเป็นพยาบาลเจ้าของไข้ การประเมินผู้ป่วยตั้งแต่แรกรับจนกระทั่งจำหน่ายออกจากโรงพยาบาล การวางแผนการดูแลผู้ป่วยตลอด 24 ชั่วโมง และการร่วมประชุมปรึกษาระหว่างหัวหน้าหอผู้ป่วยพยาบาลเจ้าของไข้และพยาบาลผู้ร่วมดูแล

2.3 หลังการอบรม ให้พยาบาลประจำการที่ได้เข้ารับการอบรมการดูแลแบบพยาบาลเจ้าของไข้สำหรับผู้ป่วยที่ได้รับการรักษาด้วยวิธีการผ่าตัดสมอง ทดลองฝึกปฏิบัติ เป็นเวลา 1 สัปดาห์ หลังจากนั้นผู้วิจัยร่วมกับหัวหน้าหอผู้ป่วยและพยาบาลประจำการที่เป็นพยาบาลเจ้าของไข้ เข้าร่วมพูดคุยถึงปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้น ร่วมหาแนวทางแก้ไขก่อนนำไปทดลองใช้

2.4 ระยะเวลาทดลองใช้ พยาบาลประจำการนำแนวทางการดูแลแบบพยาบาลเจ้าของไข้สำหรับผู้ป่วยที่ได้รับการรักษาด้วยวิธีการผ่าตัดสมองที่ได้รับจากการอบรม ไปปฏิบัติในหอผู้ป่วย เป็นเวลา 1 เดือน โดยผู้วิจัยเป็นผู้ให้คำปรึกษา และกำกับการทำงานโดยใช้แบบสังเกตการ

ดูแลแบบพยาบาลเจ้าของไข้ เพื่อประเมินพฤติกรรมกรรมการดูแลผู้ป่วยแบบพยาบาลเจ้าของไข้
ของพยาบาล

3. ระยะประเมินผล หลังสิ้นสุดการทดลอง ประเมินผลการทดลองโดยให้ผู้ป่วยกลุ่ม
ทดลองตอบแบบสอบถามความพึงพอใจในบริการพยาบาล ในวันที่จำหน่ายออกจากหอผู้ป่วย

โครงการอบรมเรื่องดูแลแบบพยาบาลเจ้าของไข้ สำหรับผู้ป่วยที่ได้รับการรักษาด้วยวิธีการผ่าตัดสมอง

หลักการและเหตุผล

หอผู้ป่วยศัลยกรรมชาย-หญิงชั้น 9 โรงพยาบาลรามารินทร์ เป็นหอผู้ป่วยที่ให้บริการในด้านการดูแลรักษาผู้ป่วยทางศัลยกรรมในระบบประสาทและระบบทางเดินปัสสาวะที่มีอายุตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป ทั้งชายและหญิง มีจำนวนเตียงสำหรับผู้ป่วย 40 เตียง โดยแบ่งออกเป็น ผู้ป่วยในระบบประสาท 19 เตียง ระบบทางเดินปัสสาวะ 19 เตียง ผู้ป่วยที่ได้รับการเปลี่ยนถ่ายไต 1 เตียง และผู้ป่วยที่ได้รับการรักษาโดยการกลืนรังสีไอโอดีน 1 เตียง มีพยาบาลวิชาชีพทั้งหมด 17 คน แบ่งเป็น หัวหน้าหอผู้ป่วย 1 คน อาจารย์พยาบาล 2 คน และพยาบาลประจำการ 14 คน มีพยาบาลประจำการ ที่มีประสบการณ์การทำงานมา 15 ปี จำนวน 1 คน ประสบการณ์การทำงาน 6 ปี จำนวน 3 คน ที่เหลืออีก 10 คน มีประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 5 ปี มีการจัดแนวทางการดูแลผู้ป่วยแบบตามหน้าที่ (Functional nursing) ร่วมกับการดูแลแบบเป็นทีม (Team nursing) ซึ่งการดูแลผู้ป่วยในลักษณะนี้ พยาบาลที่ได้รับมอบหมายในการดูแลผู้ป่วยจะถูกหมุนเวียนสับเปลี่ยนหน้าที่ในแต่ละเวร เพื่อร่วมกันในการรับผิดชอบผู้ป่วย ผู้ป่วยจะได้รับการดูแลจากพยาบาลหลายๆคน ไม่มีพยาบาลคนใดที่ทำหน้าที่ในการรับผิดชอบผู้ป่วยโดยตรง ทำให้ไม่รู้จักผู้ป่วยและเข้าใจปัญหาของผู้ป่วยอย่างแท้จริง ขาดการประเมินผู้ป่วยอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งขาดการสร้างสัมพันธภาพกับ ผู้ป่วยและครอบครัว (สมจิต หนูเจริญกุล, 2537)

ผู้ป่วยที่ต้องได้รับการรักษาโดยวิธีการผ่าตัด จะทำให้เกิดผลกระทบต่อผู้ป่วยทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ ในด้านร่างกายนั้น ผู้ป่วยจะรู้สึกไม่สุขสบาย เกิดความเจ็บปวด ส่วนผลกระทบทางด้านจิตใจ มักจะเกิดความวิตกกังวล (Phipps et al., 1999) และภายหลังจากการผ่าตัดผู้ป่วยอาจเสี่ยงต่อการเกิดภาวะแทรกซ้อนต่างๆ ได้ เช่น ภาวะทางเดินหายใจอุดตัน ปอดแฟบ ท้องอืด ปัสสาวะคั่ง หลอดเลือดดำอุดตัน การติดเชื้อในระบบทางเดินปัสสาวะ (Carr, 1990)

การผ่าตัดสมองเป็นการผ่าตัดใหญ่และมีอัตราเสี่ยงต่อความพิการหรือความตายสูง รวมทั้งผู้ป่วยที่ได้รับการผ่าตัดสมองต้องการการดูแลจากพยาบาลที่ต้องอาศัยความรู้ความสามารถในการปฏิบัติการพยาบาลที่มีความแตกต่างจากผู้ป่วยที่ได้รับการผ่าตัดอื่นๆ ได้แก่ การประเมินระดับความรู้สึกตัว การประเมินภาวะความผิดปกติทางระบบประสาท ซึ่งการประเมินเฉพาะทางเช่นนี้ สิ่งที่สำคัญคือ ประสบการณ์ในการดูแลผู้ป่วย ความรู้ในการดูแลผู้ป่วยที่ได้รับการผ่าตัดสมอง พยาบาลจึงต้องมีการวางแผนร่วมกับแพทย์ในการให้ข้อมูลต่างๆ แก่ผู้ป่วยและ

ญาติเพื่อที่จะลดความกลัวและความวิตกกังวลเกี่ยวกับการผ่าตัด รวมทั้งการเตรียมผู้ป่วยให้พร้อมเพื่อเข้ารับการผ่าตัด และให้การพยาบาลเพื่อส่งเสริมให้ผู้ป่วยมีการฟื้นตัวหลังการผ่าตัดโดยเร็วและเพื่อป้องกันภาวะแทรกซ้อนต่างๆ ที่จะเกิดขึ้นต่อผู้ป่วย (ประนอม หนูเพชร และคณะ, 2541: 209-213) นอกจากนี้ปัญหาที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งของผู้ป่วย คือ พยาบาลไม่มีเวลาที่จะให้ข้อมูลแก่ผู้ป่วยอย่างเพียงพอต่อความต้องการของผู้ป่วย ส่วนใหญ่จะมุ่งอยู่เฉพาะงานของตนเท่านั้น ทำให้ผู้ป่วยรู้สึกที่ไม่ได้รับความสนใจจากพยาบาลเท่าที่ควร จากปัญหาที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่าแนวทางการดูแลผู้ป่วยในปัจจุบันของหอผู้ป่วยศัลยกรรม ชาย-หญิง ชั้น 9 เป็นสาเหตุที่สำคัญอย่างหนึ่งที่ทำให้เกิดความไม่พึงพอใจในบริการพยาบาลของผู้ป่วย ซึ่ง Maramm et al. (1974: 131-134) ได้ทำการศึกษพบว่า แนวทางหนึ่งที่จะเพิ่มความพึงพอใจในบริการพยาบาลของผู้ป่วย คือ การนำแนวทางการดูแลผู้ป่วยแบบพยาบาลเจ้าของไข้ มาใช้

การดูแลแบบพยาบาลเจ้าของไข้ เป็นการให้บริการพยาบาลที่มีหลักการที่สำคัญ คือ การที่พยาบาลได้รับมอบหมายให้ดูแลผู้ป่วยตั้งแต่เริ่มเข้ารับการรักษา จนกระทั่งจำหน่ายออกจากโรงพยาบาล โดยพยาบาลเจ้าของไข้จะทำหน้าที่ในการวางแผนดูแลผู้ป่วยตลอด 24 ชั่วโมง และเป็นผู้ให้การดูแลผู้ป่วยด้วยตนเองทุกครั้งที่ขึ้นปฏิบัติงาน (Macguire, 1989) โดยมีหลักการ คือ ให้การพยาบาลโดยยึดผู้ป่วยเป็นศูนย์กลาง (Patient-centered care) รับผิดชอบการดูแลผู้ป่วย (Accountability for patient care) มีการให้การดูแลอย่างต่อเนื่อง (Continuity for patient care) เป็นการให้การดูแลผู้ป่วยอย่างสมบูรณ์แบบ (Comprehensive patient care) มีการประสานงานในการดูแลผู้ป่วย (Coordination of patient care) และทำให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง (Staff development) (Marram et al., 1979: 47-48)

จากหลักการและเหตุผลที่กล่าวมา จะเห็นได้ว่าการดูแลแบบพยาบาลเจ้าของไข้ เป็นรูปแบบการพยาบาลที่มีความสำคัญต่อการให้บริการพยาบาลที่มีประสิทธิภาพ ดังนั้นผู้วิจัยจึงจัดทำโครงการอบรมเรื่องดูแลแบบพยาบาลเจ้าของไข้ เพื่อใช้ประโยชน์ในการดูแลผู้ป่วยที่ได้รับการรักษาด้วยวิธีการผ่าตัดสมองต่อไป

วัตถุประสงค์ เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรม

1. มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการดูแลแบบพยาบาลเจ้าของไข้
2. สามารถบูรณาการแนวคิดการดูแลแบบพยาบาลเจ้าของไข้กับการดูแลผู้ป่วยที่ได้รับการรักษาด้วยวิธีการผ่าตัดสมองได้
3. สามารถนำแนวทางการดูแลแบบพยาบาลเจ้าของไข้สำหรับผู้ป่วยที่ได้รับการรักษาด้วยวิธีการผ่าตัดสมอง ไปใช้ในการปฏิบัติงานในหอผู้ป่วยได้

ผู้รับผิดชอบโครงการ

นางสาว นงนุช ประสิทธิ์วิไล นิสิตหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการ
บริหารการพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยากร   นางสาว จันทรา แก้วภักดี
                  นางสาว นงนุช ประสิทธิ์วิไล

ผู้เข้ารับการอบรม

พยาบาลประจำการในหอผู้ป่วยศัลยกรรมชาย-หญิง ชั้น 9 จำนวน 14 คน

ระยะเวลาการฝึกอบรม

ภาคบรรยาย   รุ่นที่ 1 วันที่ 9 มีนาคม 2549
                  รุ่นที่ 2 วันที่ 10 มีนาคม 2549
ภาคปฏิบัติ   ระหว่างวันที่ 11 มีนาคม 2549 ถึงวันที่ 16 มีนาคม 2549

สถานที่ฝึกอบรม

ห้องประชุมหอผู้ป่วยศัลยกรรมชาย-หญิง ชั้น 9 โรงพยาบาลรามาริบดี

ตัวอย่าง

**คู่มือการดูแลแบบพยาบาลเจ้าของไข้
สำหรับผู้ป่วยที่ได้รับการรักษาด้วยวิธีการผ่าตัดสมอง**

โดย

นางสาว นงนุช ประสิทธิ์วิไล

คู่มือนี้เป็นส่วนหนึ่งของการทำวิทยานิพนธ์ หลักสูตรปริญญา
พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการพยาบาล
คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อารีย์วรรณ อ่วมตานี

คำนำ

คู่มือการดูแลแบบพยาบาลเจ้าของไข้สำหรับผู้ป่วยที่ได้รับการรักษาด้วยวิธีการผ่าตัดสมองฉบับนี้ เป็นเอกสารสำหรับพยาบาลประจำการในหอผู้ป่วยศัลยกรรมชาย-หญิง ชั้น 9 ให้ศึกษาเพิ่มเติมหลังการอบรม เพื่อให้พยาบาลได้ทบทวนรูปแบบการดูแลผู้ป่วยที่ได้รับการผ่าตัดสมอง โดยการนำแนวทางการดูแลแบบพยาบาลเจ้าของไข้มาใช้ ในการปฏิบัติงานเพื่อให้ทุกคนมีความรู้และความเข้าใจในการดูแลแบบพยาบาลเจ้าของไข้มากขึ้น และเพื่อให้พยาบาลมีความสามารถในการดูแลผู้ป่วยได้อย่างมีประสิทธิภาพ

นางสาว นงนุช ประสิทธิ์วิไล

นิสิตหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาบริหารการพยาบาล

สารบัญ

หน้า

วัตถุประสงค์

การดูแลแบบพยาบาลเจ้าของไข้

    ความหมายและแนวคิดการดูแลแบบพยาบาลเจ้าของไข้

    วัตถุประสงค์ของการดูแลแบบพยาบาลเจ้าของไข้

    บุคลากรที่มีบทบาทสำคัญในการดูแลแบบพยาบาลเจ้าของไข้

การดูแลผู้ป่วยที่ได้รับการรักษาด้วยวิธีการผ่าตัดสมอง

    อาการและอาการแสดงของโรคทางสมอง

    ชนิดของการทำผ่าตัดสมอง

    การประเมินสภาพผู้ป่วยทางระบบประสาท

    ภาวะแทรกซ้อนหลังการทำผ่าตัดสมอง

    การพยาบาลผู้ป่วยที่ได้รับการผ่าตัดสมอง

แนวทางปฏิบัติการดูแลแบบพยาบาลเจ้าของไข้สำหรับผู้ป่วยที่ได้รับการรักษา

    ด้วยวิธีการผ่าตัดสมอง

เครื่องมือที่เกี่ยวข้อง

    เครื่องมือดำเนินการทดลอง ประกอบด้วย

        โปรแกรมการดูแลแบบพยาบาลเจ้าของไข้สำหรับผู้ป่วย

        ที่ได้รับการรักษาด้วยวิธีการผ่าตัดสมอง

        โครงการอบรมเรื่องดูแลแบบพยาบาลเจ้าของไข้สำหรับ

        ผู้ป่วยที่ได้รับการรักษาด้วยวิธีการผ่าตัดสมอง

        แบบวัดความรู้เรื่องการดูแลแบบพยาบาลเจ้าของไข้

        แบบวัดความรู้เรื่องการดูแลผู้ป่วยที่ได้รับการผ่าตัดสมอง

    เครื่องมือกำกับการทดลอง

    เครื่องมือประเมินผลการทดลอง

บรรณานุกรม

ตัวอย่าง

แบบวัดความรู้เรื่องการดูแลแบบพยาบาลเจ้าของไข้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล

คำชี้แจง โปรดเติมข้อความลงในช่องว่างตามความเป็นจริง

1. ปัจจุบันท่านมีอายุ ..... ปี
2. ประสบการณ์การปฏิบัติงานทางการพยาบาล ..... ปี

ส่วนที่ 2 แบบวัดความรู้เรื่องการดูแลแบบพยาบาลเจ้าของไข้

คำชี้แจง ขอให้ท่านพิจารณาข้อคำถามที่ละข้อ และใส่เครื่องหมายถูก(✓) ลงในช่องที่ท่านเห็นว่าข้อความดังกล่าวถูกต้อง หรือข้อความดังกล่าวผิด

ข้อที่	ข้อคำถาม	ถูก	ผิด	สำหรับ ผู้วิจัย
1	การดูแลแบบพยาบาลเจ้าของไข้ คือการมอบหมายให้พยาบาลกลุ่มหนึ่งรับผิดชอบในการดูแลผู้ป่วยตลอด 24 ชั่วโมง			
2	พยาบาลเจ้าของไข้จะเป็นผู้รับผิดชอบในการวางแผนการพยาบาลผู้ป่วยตลอด 24 ชั่วโมง			
3	หัวหน้าหอผู้ป่วยสามารถปรับเปลี่ยนแผนการพยาบาลของพยาบาลเจ้าของไข้ได้ตลอดเวลา			
18	.....			

ตัวอย่าง
แบบวัดความรู้เรื่องการดูแลผู้ป่วยที่ได้รับการผ่าตัดสมอง

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล

คำชี้แจง โปรดเติมข้อความลงในช่องว่างตามความเป็นจริง

1. ปัจจุบันท่านมีอายุ ..... ปี
2. ประสบการณ์การปฏิบัติงานทางการแพทย์ ..... ปี
3. ประสบการณ์การดูแลผู้ป่วยที่ได้รับการผ่าตัดสมอง ..... ปี

ส่วนที่ 2 แบบวัดความรู้เรื่องการดูแลผู้ป่วยที่ได้รับการผ่าตัดสมอง

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมายกากบาท (X) ข้อที่ถูกต้องที่สุด

1. ภาวะ Cushing's reflex ในผู้ป่วยความดันในกะโหลกศีรษะสูง จะมีการเปลี่ยนแปลงของสัญญาณชีพอย่างไร

- ก. ความดันซิสโตลิก เพิ่มขึ้น Pulse pressure แคบ ชีพจรเร็วขึ้น
- ข. ความดันซิสโตลิก เพิ่มขึ้น Pulse pressure กว้าง ชีพจรช้าลง
- ค. ความดันซิสโตลิก ต่ำลง Pulse pressure กว้าง ชีพจรเร็วขึ้น
- ง. ความดันซิสโตลิก ต่ำลง Pulse pressure แคบ ชีพจรช้าลง

2. อาการและอาการแสดงข้อใดที่ควรรายงานแพทย์ทันที

- ก. ปวดศีรษะ
- ข. คลื่นไส้ อาเจียน
- ค. ตามองเห็นภาพซ้อน
- ง. รูม่านตาขยาย มีปฏิกิริยาต่อแสงน้อยลง

.....
 .....
 .....

13. ....

ตัวอย่าง

แบบสังเกตการดูแลแบบพยาบาลเจ้าของไข้

ผู้สังเกต .....

ผู้ได้รับการสังเกต .....

คำชี้แจง

ผู้สังเกต หมายถึง ผู้วิจัย หรือผู้ช่วยวิจัยที่ทำหน้าที่ในการสังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติงานของพยาบาลเจ้าของไข้ ในการดูแลผู้ป่วยที่ได้รับการมอบหมายให้รับผิดชอบ ในหอผู้ป่วยศัลยกรรมชาย-หญิง ชั้น 9

ผู้ได้รับการสังเกต หมายถึง พยาบาลประจำการในหอผู้ป่วยศัลยกรรมชาย-หญิง ชั้น 9 ที่ได้รับมอบหมายให้เป็นพยาบาลเจ้าของไข้

คำชี้แจง เมื่อท่านพบเห็นพฤติกรรมปฏิบัติงานของพยาบาลเจ้าของไข้ ในการดูแลผู้ป่วยที่ได้รับการมอบหมายให้รับผิดชอบ ในหอผู้ป่วยศัลยกรรมชาย-หญิง ชั้น 9 ที่ปฏิบัติงานตลอด 8 ชั่วโมง รวมทั้งตรวจสอบจากกิจกรรมการพยาบาลจากแบบบันทึกทางการพยาบาล กรณำบันทึกสิ่งที่ท่านพบเห็น โดยใส่เครื่องหมายถูก (✓) ลงในช่องคำว่า "ปฏิบัติ" หรือ "ไม่ปฏิบัติ" โดยพิจารณาตอบตามเกณฑ์ต่อไปนี้

ปฏิบัติ หมายถึง พยาบาลเจ้าของไข้ได้ปฏิบัติตามข้อความนั้นๆ

ไม่ปฏิบัติ หมายถึง พยาบาลเจ้าของไข้ไม่ได้ปฏิบัติตามข้อความนั้นๆ

ข้อที่	กิจกรรมการพยาบาล	การปฏิบัติ	
		ปฏิบัติ	ไม่ปฏิบัติ
1	มีการแนะนำตนเองแก่ผู้ป่วยและครอบครัวที่ได้รับมอบหมายให้ดูแล		
2	มีการวางแผนการพยาบาลอย่างต่อเนื่อง โดยบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษร		
3	เขียนบันทึกทางการพยาบาลด้วยตนเอง		
12	.....		

ตัวอย่าง

แบบสอบถามความพึงพอใจในบริการพยาบาลของผู้ป่วย

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อสอบถามความพึงพอใจในบริการพยาบาลของผู้ป่วย
2. แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ส่วน

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามความพึงพอใจในบริการพยาบาลของผู้ป่วย

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล

คำชี้แจง โปรดตอบแบบสอบถาม โดยใส่เครื่องหมายถูก (✓) ลงในช่อง [ ] ทางซ้ายมือ หรือเติมข้อความลงในช่องว่าง

1. ปัจจุบันท่านมีอายุ ..... ปี
2. เพศ [ ] ชาย [ ] หญิง
3. สถานภาพสมรส
[ ] โสด [ ] คู่
[ ] หม้าย [ ] หย่า
4. ระดับการศึกษา
[ ] ประถมศึกษา [ ] มัธยมศึกษา
[ ] อนุปริญญา [ ]ปริญญาตรี
[ ] สูงกว่าปริญญาตรี [ ] อื่นๆ ระบุ.....
5. อาชีพ [ ] ราชการ [ ] รัฐวิสาหกิจ [ ] พนักงานบริษัท
[ ] ธุรกิจส่วนตัว [ ] อื่นๆ ระบุ.....
6. ท่านเข้ารับการรักษาในหอผู้ป่วยแห่งนี้ เป็นครั้งที่
[ ] ครั้งที่ 1 [ ] ครั้งที่ 2
[ ] ครั้งที่ 3 [ ] มากกว่า 3 ครั้ง
7. ท่านได้รับการรักษาโดย (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
[ ] การผ่าตัด [ ] การฉายแสง
[ ] ยาเคมีบำบัด [ ] อื่นๆ (โปรดระบุ).....

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามความพึงพอใจในบริการพยาบาลของผู้ป่วย

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามความรู้สึกของผู้ป่วยที่มีต่อบริการพยาบาลที่ท่านได้รับจากพยาบาลที่ให้การดูแลท่านในขณะที่เข้ารับการรักษาในหอผู้ป่วยแห่งนี้

โปรดใส่เครื่องหมายถูก (✓) ลงในช่องทางขวามือในแต่ละข้อที่ตรงกับระดับความรู้สึกของท่านมากที่สุดเพียงคำตอบเดียว โดยแต่ละช่องมีความหมายดังนี้

- ระดับ 5 หมายถึง ท่านพึงพอใจในบริการพยาบาลในระดับมากที่สุด (ร้อยละ 80-100)
 ระดับ 4 หมายถึง ท่านพึงพอใจในบริการพยาบาลในระดับมาก (ร้อยละ 60-79)
 ระดับ 3 หมายถึง ท่านพึงพอใจในบริการพยาบาลในระดับปานกลาง (ร้อยละ 40-59)
 ระดับ 2 หมายถึง ท่านพึงพอใจในบริการพยาบาลในระดับน้อย (ร้อยละ 20-39)
 ระดับ 1 หมายถึง ท่านพึงพอใจในบริการพยาบาลในระดับน้อยที่สุด (ร้อยละ 0-19)

ข้อความ	ระดับความพึงพอใจ				
	5 มาก ที่สุด	4 มาก	3 ปาน กลาง	2 น้อย	1 น้อย ที่สุด
ท่านพึงพอใจระดับใดต่อการดูแลท่าน ของพยาบาล					
1. ด้านศิลปะการดูแล					
1. ให้การพยาบาลอย่างนุ่มนวล					
2. กิริยาท่าทางของพยาบาล					
6.					
2. ด้านการให้ความช่วยเหลือ					
1. การดูแลกิจวัตรประจำวัน เช่น เช็ดตัว ป้อนอาหาร					
2. ลักษณะการตอบคำถามของพยาบาล					
7.					

ข้อความ	ระดับความพึงพอใจ				
	5 มาก ที่สุด	4 มาก	3 ปาน กลาง	2 น้อย	1 น้อย ที่สุด
3. ด้านการดูแลอย่างต่อเนื่อง					
1. การให้ข้อมูลเกี่ยวกับการ รักษาพยาบาล					
2. มีการส่งต่อถึงสิ่งที่ท่านต้องการ โดย ไม่ต้องถามท่านซ้ำ					
6.					
4. ด้านผลลัพธ์ของการดูแล					
1. รู้สึกปลอดภัยขณะอยู่โรงพยาบาล					
2. วิธีการบรรเทาอาการปวดให้แก่ท่าน					
5.					

ภาคผนวก ง

ตารางวิเคราะห์ข้อมูล

ตาราง แสดงค่าความยากง่ายและอำนาจจำแนกของแบบวัดความรู้เรื่อง การดูแล
แบบพยาบาลเจ้าของไข้ ดังนี้

ข้อที่	ค่าความยากง่าย	อำนาจจำแนก
1	.40	.20
2	.75	.30
3	.60	.60
4	.75	.50
5	.80	.40
6	.50	.20
7	.80	.70
8	.70	.60
9	.70	.40
10	.80	.40
11	.25	.30
12	.80	.20
13	.40	.20
14	.60	.40
15	.80	.40
16	.80	.30
17	.80	.30
18	.80	.30

ตาราง แสดงค่าความยากง่ายและอำนาจจำแนกของแบบวัดความรู้เรื่อง การดูแล
ผู้ป่วยที่ได้รับการผ่าตัดสมอง ดังนี้

ข้อที่	ค่าความยากง่าย	อำนาจจำแนก
1	.75	.30
2	.80	.30
3	.80	.30
4	.40	.60
5	.45	.50
6	.75	.30
7	.70	.40
8	.65	.50
9	.75	.50
10	.75	.30
11	.80	.20
12	.40	.50
13	.60	.40

ตาราง ผลการทดสอบลักษณะการแจกแจงของคะแนนความพึงพอใจในบริการพยาบาลของผู้ป่วย ในกลุ่มควบคุมที่ 1 กลุ่มควบคุมที่ 2 และกลุ่มทดลอง มีการแจกแจงแบบปกติ ด้วยวิธีการหาค่า One Sample Kolmogorov-Smirnov test (K-S Test)

สมมติฐานการทดสอบ

H_0 : คะแนนความพึงพอใจในบริการพยาบาลของผู้ป่วยมีการแจกแจงแบบปกติ

H_1 : คะแนนความพึงพอใจในบริการพยาบาลของผู้ป่วยไม่ได้มีการแจกแจงแบบปกติ

กลุ่มตัวอย่าง	K-S Test	p-value
กลุ่มควบคุมที่ 1	.49	.97
กลุ่มควบคุมที่ 2	.66	.78
กลุ่มทดลอง	.73	.65

* $p < .05$

จากตาราง พบว่ากลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม มีค่า p-value มากกว่าค่าที่กำหนดในการทดสอบ คือ มากกว่า .05 แสดงว่าคะแนนความพึงพอใจในบริการพยาบาลของผู้ป่วยมีการแจกแจงแบบปกติ

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นางสาวนงนุช ประสิทธิ์วิไล เกิดเมื่อวันที่ 29 มิถุนายน พ.ศ. 2511 ที่อำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต (พยาบาลและผดุงครรภ์) จากโรงเรียนพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล เมื่อปีการศึกษา 2533 เข้ารับราชการครั้งแรกในตำแหน่งพยาบาลประจำการ ประจำหอผู้ป่วยศัลยกรรมชาย-หญิง ชั้น 9 ตั้งแต่เมื่อสำเร็จการศึกษา จนถึงปัจจุบัน และได้เข้าศึกษาต่อระดับปริญญาโท สาขาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการพยาบาล ที่คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปีการศึกษา 2546

ปัจจุบันดำรงตำแหน่งหัวหน้าหอผู้ป่วยระดับ 7 ประจำหอผู้ป่วยศัลยกรรมชาย-หญิง ชั้น 9 ภาควิชาพยาบาลศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี กรุงเทพมหานคร

